

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Бойко С.М., Боронос В.Г.

Аналіз природокористування та екологічної діяльності підприємств в Україні виявив гостру необхідність формування чіткого діючого механізму екологобезпечного розвитку на основі вдосконалення існуючої законодавчої і нормативної бази державного екологічного регулювання, системи екологічного менеджменту підприємств та врахування екологічного фактору в усіх аспектах виробничої діяльності.

Головною метою дослідження економічного аспекту природокористування підприємствами є формування системи раціонального використання природних ресурсів. Треба зважати не тільки на потужний потенціал продуктивних сил сучасного суспільства, а й на характер виробничих і суспільних відносин, над якими панує складна структура відповідних державних і громадських інститутів та управлінських органів.

Найбільш важливою рисою перехідної економіки є формування нової ринкової структури господарського механізму природокористування, управління екологічною безпекою на всіх рівнях національної економіки, де в основі - зміна ролі і функції держави в процесах екологічної діяльності підприємств. В умовах відсутності відповідної мотивації екологічної діяльності у підприємств, очевидною стає необхідність пошуку нових шляхів і підходів до вирішення екологічних проблем промислового виробництва. Основним із таких шляхів є становлення екологічного менеджменту. Задача екологічного менеджменту підприємств спрямована на досягнення власних екологічних цілей, реалізацію проектів і програм, розроблених на основі принципів екологічної політики. Екологічна політика підприємства - це діяльність, принципи і зобов'язання, поєднані з екологічними аспектами діяльності підприємства, що забезпечують основи для встановлення його екологічних цілей і задач.

До основних принципів екологічної політики підприємства належать: формування екологічних мотивацій; визначення структурних підрозділів екологічного менеджменту, необхідних для забезпечення екологічної безпеки на підприємстві; забезпечення

єдності функції реалізації екологічної політики на національному, регіональному рівнях та на рівні підприємства; визначення напрямків еколого-безпечної організації управління природокористуванням

Процес управління екологічною безпекою промислових підприємств залежить як від внутрішнього рівня розвитку екологічного менеджменту, так і від рівня державної екологічної інфраструктури та розвитку її окремих елементів.

Найбільш важливою рисою управління екологічною безпекою промислових підприємств є формування нової ринкової структури господарського механізму природокористування на всіх рівнях національної економіки, де в основі - зміна ролі і функцій держави в соціально-економічних процесах, побудованих на основі екологічних принципів сталого розвитку і формування екологічно свідомого підприємництва. Управління екологічною безпекою на рівні виробничих систем промислових підприємств формує необхідний фундамент екологізації всієї економічної системи України. Низку рекомендацій по зниженню негативного впливу промислових підприємств на навколишнє середовище, управління екологічною безпекою, пропонується розділити на техніко-екологічну (управління технологією) та організаційно-економічну (ефективність функціонування системи екологічного менеджменту та управління якістю) складові.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі наукові та практичні задачі як:

- оцінка структури еколого-економічної системи виробничих відносин промислових підприємств;
- виявлення особливостей управління екологічною безпекою в умовах сучасної економіки;
- аналіз сучасного стану управління екологічною безпекою на вітчизняних підприємствах;
- визначення механізмів екологічного менеджменту в умовах ринкових відносин: обґрунтування методичних рекомендацій по вдосконаленню системи ефективного управління екологічною безпекою на промислових підприємствах.